

KÖLÖNÍZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóriratok visszaszolgáltatás
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Politika az iskolaszéken.

Hova tovább élesebben tűnik ki, hogy Nagyvárad város iskolaszékét a szabadkőműves páholy vitézei teljesen uralni akarják. A tagok között már eddig is feles számmal vannak az érdekes csoport tagjai, akik jól értenek hozzá, hogy amely gyűlésen céljaiknak szolgáló határozatot akarnak hozni, el ne maradjon egy olyan tag sem az ülésről, aki a páholy tagja.

Tegnap is olyan szabadkőműves célzatu ügy került a többek között az iskolaszék elé s csinos vitát provokált. A községi iskolák két csoportja, amelyeknél az igazgatók szabadkőművesek, azt kérte az iskolaszéktől, hogy a *Népnevelési Közlöny* helyett a legutolsó szabadkőműves *Uj-korszak*-ot rendelje meg a város.

Az iskolaszék ugyan nem ment ebbe, de csak azért, mert a szabadkőműves tagok is belátták, hogy ez már egy kissé túl löne a célon, hanem azt indítványozták és fogadták el, hogy megkérdézik a többi tíz iskolacsoport tantestületét, hogy azonosítják-e magukat a két csoport beadványával. Azt hisszük, hogy a tíz iskolacsoport közül nem akad egy sem, amely bevonná ezt a szabadkőmű-

ves maszlágot s a két tantestület agitációja nem marad egyéb szabadkőműves heccnél. Sajnos, hogy az iskolaszéknek a függetlenségi párthoz tartozó tagjai csak azért, mert Tisza Istvánról volt szó, a szabadkőművesekkel tartottak. Érdekes a megfigyelésre az a körülmény is, hogy a munkapárthoz tartozó szabadkőművesek milyen perfid módon frontot csináltak Tisza István ellen, csak hogy a nekik meg nem hódoló Népnevelési Egyesület ellen agitálhassanak, meg az Ujkorszaknak reklámot csaphassanak. A tanítók pedig nem látják meg a lólabát és felülnek az ilyen gimplifogásnak.

A Népnevelési Közlöny ügye.

Előterjesztette az elnökség a széles-utcai és az ör-utcai fiúiskolák tantestületének beadványát, amely szerint a *Népnevelési Közlöny* szerintük nem felel meg a követelményeknek, tehát a lapot az iskolacsoportok részére ne járassa a város, hanem helyette az *Ujkorszak*-ot rendelje meg a csoportok részére.

Az elnökség javasolta, hogy a beadványok felett térjenek napirendre.

Balogh Károly jogosnak tartja a tantestületek kérését s fogadja el az iskolaszék, mert a *Népnevelési Közlöny* cenzura alá vette a *Népnevelési Egyesület*.

Dr. Thury László fejtegeti, hogy cenzuráról szó nincs. Az egyesületnek joga van alapja felett rendelkezni. Aki nem helyesli, kiléphet az egyesületből. A *Közlöny* a tanfelügyelőség hivatalos lapja, amelyben rendeletei jelennek meg. Csak két tantestület kívánja a lap kildésének beszüntetését, tíz pedig nem kíván más lapot. Legelőször a jövő évben határozzanak, hogy mely lapot rendelje meg a város.

Dr. Molnár Imre kéri az illető tanítókat, hogy álljanak el előterjesztésüktől. A *Népnevelési Egyesület* 28 év alatt sok jót tett a tanítók érdekében. Az egyesületet ne gyengítsék. A cenzurát ez esetben nem látja fenforogni. Térjenek a kérdés felett napirendre.

Dr. Váradi Odön a cenzurát kifogásolja. Közbevető indítványt tesz, hogy kérdezzék meg a többi tíz tantestületet is, hogy más lapot kíván-e a *Közlöny* helyett?

Gábel Jakab azzal kezdi beszédét, hogy ha a *Közlöny* visszaküldik, megsértik az egyesületet, amely 28 év alatt a vármegye száz és száz iskoláját segítette, tanszerekkel látta el, ösztöndíjakat tűzött ki, segélyeket adott a tanítóknak stb. A *Közlöny* éppen úgy, mint az iskolaszék, nem jogosult politikálni. Az előtt, 28 évig mindig volt lapbizottság, hogy irányítsa, tendenciáját megszabja annak, mégis mindig felkarolta a *Közlöny* a tanítók anyagi érdekeit, de azért személyeket nem sér-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A jó apa.

A Jean Perdu felesége egy lepedőbe göngyöltte a fehérneműt, amit a folyozóhoz akart vinni s egy darab marseillei szappant tett a csomag tetejére, miután megszárolta az egyes darabokat. A lepedő négy sarkát szépen összekötötte s egy erélyes mozdulattal hátra lödítette a csomagot, Jean Perdu a háza előtt ült egy lócau és békésen szivta pipáját. A kis Pierrot pedig az utca a szomszéd tyukjai után futkosott.

Mindössze huszonhat hónapos volt s még rozoga lábain ide oda ingott a járás közben. A hidegtől kivörösödött lábait megsérte egy kő s felbukott. De ismerte az atyját s csak alighogy elpityeredett. Az anyja felszedte s így szót Jean Perduhoz:

— Vigyázol rá?

Az ember kivette a szájából a pipát s alatomosan válaszolt:

— Sőt még sétálni is viszem.

A felesége félénken pillantott rá, felvette az ablakból a sulykot és elment a folyó felé. A kis Pierrot nyugtalankodni kezdett. A küszöbre ült, a hüvelykét szopta s közben az atyjára pillantott, ez m g vissza rá.

Jean Perdu a zsebeiben kotorászott. Kéthárom fehér pénzdarabot vett ki onnan s számolt: igen, Givetig van miből tramwayn menni.

Mikor a nehéz jármű megállt az uton, Jean Perdu karjaira vette a kis fiút és egy harmadosztályú fűkébe ült vele. Pierrot egy kicsit félt, mert a gép nagyon közelről lármozott a fülébe, aztán meg még soha ilyen jól nem látta a szörnyeteget, de mikor egy darabig már mentek, kezdte mulatni a dolog. Eleinte a mezők, azután a levél nélküli fák futottak el mellette, nevetett, hogy mindaz, amit eddig mozdulatlanul velt, most egyszerre szaladni kezdett!

Gevitben pedig, mikor odaértek, atyja egy péknél két scüért peracet vett neki. Pierrot csodálkozott ezen a hirtelen jött nagylelkűsége, melyhez nem volt szokva. Még egy szokatlan dolog történt vele: Jean Perdu a karjaiba szorította. Igaz, hogy nagyon gyorsan ment vele előre. Egy utca fordulójánál megkérdezte egy járőkelőtől:

— Merre van a talált gyermekek intézete?

Megmondták neki s most még gyorsabban haladt előre.

Egy szomorú, nagy ház ajtójához értek. Jean Perdu belépett s a kapusnak jelentette:

— Egy gyermeket hozok az igazgató-ságnak.

Egy szobába vezették, a hol egy ur és egy dijak ülék. Megmondta a nevét, megmutatta papírosait, munkakönyvét, születési bizonyítványát.

— Hát az anyja is beleszerezett a dologba?

Az ember elégedetten mosolygott. A felesége mindent aláírt, mert nem tudott olvasni. Csak a nevét tanulta meg odairni a papírlapra.

— Nincsenek segédforrásai? — kérdezte a hivatalnok.

Jean Perdu kitérőleg válaszolt.

— Talált gyermek vagyok magam is — szólt. Hát aztán miért ne legyen ez is, itt la, talált gyermek?

Pierrot ezalatt nyugodtan rágicsálta a peracet. Cukros peracetek voltak s a feloldott cukor nyálta vegyesen folyt le kis ajka két szegletén. Egy asszony jött be a szobába s magával vitte.

— Meg sem csókolja? — kérdezte az ur az embertől.

Jean Perdu csodálkozva nézett rá s háttal fordított neki. De a homlokán egy nagy ránc éktelenítette el az orra fölött. Eszébe jutott, hogy otthon meg kell mondania, mit cselekedett s ökleinek erejével megzabolázni egy fájdalmat, melynek kitörése igen rettenetes lesz.

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyváradai temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri kiváló tisztelettel **Veiszlovits Lajos**

tett. — Ahhoz joguk van a tanítóknak, hogy olyan lapot olvassanak, amelyet akarnak, de ahhoz nincs, hogy megszabják, a város milyen lapot járasson. Az iskolaszék nem adja oda magát hecceknek, mert az egész dolgot csak heccből indították meg s fújták föl. Es a Közlöny helyett az »Ujkorszak«-ot akarják a várossal megrendeltetni. Nagyvárad tanítósa még nem sülyedt oda, hogy azt a lapot kívánja, amelynek iránya, tartalma arcátlan, felforgató; amely a vallásérkölcset lábba tiporja s nem ismer sem Istent, sem hazát. Ebbe Nagyvárad városa sem mehet bele. Kéri, hogy a tiz tantestületet se kérdezzék meg, mert azok úgy sem értenek egyet a két beadványról, hisz tudomással bírtak azok is a dologról, hisz írásban és szóban agitált a lap szerkesztője, még is csak kettő ment erre az utra, a többiek hazafiságból nem.

Dr Olass Béla nagyon gyenge érvekkel igyekezett bizonyítani a cenzurát s a Váradi Odön indítványa mellé csatlakozott.

Dr Gröss Menyhért elismeri, hogy az egyesület azt teheti a saját lapjával, amit akar, ezért ő nem lát cenzurát. De a tanítók is megszabhatják, hogy mit akarnak olvasni. Váradi Odön indítványát pártolja.

Bodnár János becsületszavára kijelenti, hogy nem agitált a kérdés ügyében.

Dr Edelmann Menyhért ismerteti a Népevelési Egyesület gyűlését, amelyen a lapbizottságot kiküldték; az tisztán csak a Tisza Istvánról szóló közlemény miatt történt.

Gábel Jakab rámutat, hogy a Közlöny a múltban is mindig harcolt a tanítók anyagi érdekeiért, de tendencia nélkül. Bodnár kijelentése után az agitációra mondott szavait visszavonja. De fentartja, hogy mások agitáltak.

Dr Vuicsics Gyula azt látja, hogy a vita lesiklott a helyes alapról. Ami a Népevelési egyesületben történt, azt az iskolaszékben nem szabad és nem illik bírálani, az az egyesületnek

belügye. További a politika terére az iskolaszéknek nem szabad lépni. Ami a két tantestület keretét illeti, már csak azért sem teheti meg az iskolaszék, mert a Közlönyre a város ez évre előfizetett, azt nem szabad visszaküldeni, mert megsértik az egyesületet. Térjenek napirendre a kérdés felett.

Dr Thury László elnök szerint a két beadvány a politikát belekeverte a dologba, ezt pedig nem lett volna szabad tenni. Ha az egész tantestület más lapot kívánna, akkor lehetne határozni.

Még többek hozzászólása után a többség dr Váradi Odön indítványát fogadta el.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 25.

Elnök Návay Lajos.

Bemutaja Zalavármegye átiratát a sajtószabadság megvédése tárgyában. Az átirat a kérvényi bizottsághoz utasított.

Ezután rátért a ház a napirend tárgyalására.

Szabó István (nagyatádi) hosszabb beszédben indokolja a volt urbéres és közbirtokosság regále kértalanítása ügyének országos rendezéséről bejegyzett indítványát. Kéri a kormányt, hogy ezeket a jogokat — ha kell törvény útján is — adja vissza a kisbirtokosságnak. (Helyeslés a baloldalon.)

Lukács László pénzügyminiszter felhívja a Ház figyelmét arra, hogy Szabó indítványa a Curia ez irányú határozatával teljesen ellenében áll. A kérdést tanulmány tárgyává teszi, s amennyiben ez fontos jogi kérdés, nem látja szükségét annak, hogy ebben a kérdésben most határozzunk s Szabónak meglessz a joga arra, hogy ezt az ügyet tovább is felszinen tartsa. (Helyeslés a jobboldalon.)

Szabó István megnyugszik a miniszter kijelentésében és indítványát visszavonja. (Helyeslés.)

durván. — Ez a nyilvános segélyegyletnek egy porontya.

De az anya lelkevesztetten ölelte csókolta megtalált kincsét s nagy könyccseppek hullottak a gyermek szőke hajába. Pierrót nem ismerte fel, megjijedt és a másik asszony ruhája mögé bujt.

— Hagyja, hogy magammal vigyem, az enyém ez a fiú! — kérte Perduné.

De a másik vállat vont:

— Ez igazán kényelmes lenne. A segélyegylet gyermeke ez, mondom. Senki fia most már, hanem egy tag. A segélyegylet huszonöt frankot ad havonként egy-egy ilyen fiú élelmezéséért és gondozásáért.

A asszony kézen fogta a fiút, magával vitte a háza s bezárta az ajtót a Perduné orra előtt.

Mikor Jean Perdu megtudta, hogy fiát visszahozták a falujába és hogy Louisenál van, a ki huszonöt frankot kap érte havonként, nagyon elbámult. A felesége minden nap el-sétált arra felé, hogy fiát láthassa, de a blanzyi asszonyok gunyszavakat kiáltottak feléje, sőt még meg is hajigálták.

Jean Perdu elment a bíróhoz.

— Igazságos az, — mondta — igazságos, hogy egy idegen elvegye a gyermekemet?

— Még azt is hozzátette:

— Az én szegény gyermekemet!

— Nem tartozik reám a dolog — mondta a bíró. — Maga odaadta a talált gyermekek otthonába s onnan a nyilvános segélyegyletbe került. Menjen, kérje vissza. Ehhez joga van mindenkor.

Jean Perdu elhatározta a dolgot. Egy reggel beállított Givetbe a talált gyermekek otthonának hivatalos helyiségébe, hogy vissza-

Ezután következett a

felhatalmazási javaslat

tárgyalásának folytatása.

Polonyi Dezső dr hosszabban foglalkozik a horvátországi viszonyokkal s az ottani állapotokat lehetetlennek tartja. A horvátokkal sohase lehet testvéries politikát csinálni, mert ez nem egyéb, mint fikció. Adatokkal igazolja, hogy a horvátok az 1868-ban megkötött kiegyezést semmibe sem veszik és rájuk nézve ugylátszik, semmi veszéllyel nem jár, ha ez ellen a kiegyezés ellen izgatnak. Az 1868-iki törvény világosan körvonalozza Horvátországnak Magyarországgal szembeni jogait. Lehetetlen tehát, hogy testvériesen szeressük azokat, akik ellenünk folyton izgatnak. A kormány helytelen politikát folytat a horvát bánok kinevezésénél is, mert ahelyett, hogy magyar urakkal — mint évszázadokon át történt — vagy magyar érzelmeikről ismert horvát politikusokkal töltenék be, állandóan sovén horvát politikusokat tolnak fel erre a diszes közjogi méltóságra. Tomasich olyan politikát inaurált, hogy most az egész horvát közvélemény egy táborban van — ellenünk. (Igaz, ugy van a baloldalon.) A legelső kötelessége volna a kormánynak, hogy a jelenlegi horvát trialistikus érzelmi parlamentet könyörtelenül szétkeresse.

A horvát kérdést egy nagy operációval lehet csak elintézni. A felhatalmazási javaslatot nem szavazza meg.

Rakovszky István: A politikai helyzettel foglalkozik, majd áttér az előadó presztizs politikájának bírálására, a melyet helytelennek tart, kérdi az előadót, hol van a nemzet presztizse s hol volt ő akkor a mikor volt a parlamentben egy többség a mely azért nem tudott sokáig a hatalmon megmaradni, mert a nemzet jogait követeln mert. Apponyi fejtegetését magáévá teszi ellenben a Justh-párttal a választójog tekintetében nem ért egyet.

Polonyi Géza pártja nevében kijelenti, hogy a jelenlegi kormány a választójog alapján áll, miért is követeli, hogy előbb a választói jogot és azután a véderőreformot tárgyalják. Ily nagyfontosságú kérdés felett ugyanis a nép nagy zömének a határozata

kapja a fiát. Megismerte a szomorú, nagy házat, a hivatalnokot és az irnokot.

— Meggondoltam a dolgot — mormogta. — Visszaveszem a fiamat. Itt vannak a papirososaim.

— Rendszerben van — mondotta a hivatalnok. — Apai érzelmei dicséretére válnak. A gyermek Blanziban van gondozásban Masslot Louisenál. Holnap elmehet érte. Irja alá a nyilatkozatot.

Jean Perdu kezébe vette a tollat s a hivatalnok hozzátette:

— Es kétszáz frank.

Perdu szeme felvillant.

— Egyszerre megkapom? — kérdezte mohón.

— Megkapja? — ismételte a hivatalnok elképedve. — Nem, fizetnie kell kétszáz frankot.

— Fizetni kétszáz frankot! — ordított Jean Perdu. — Nagy Isten! Bolonddá akar tartani? Annak a semmi asszonynak minden harminc napban huszonöt frankot adnak? Annak a vén lánynak, akinek sohase volt gyermeke, az én gyermekemért s tölem, aki apa vagyok, még kétszáz frankot követelnek! Es mi lesz akkor az én huszonöt frankjaimmal?

— Ön visszaveszi a gyermeket, mert az a nya — felelte a hivatalnok. — Es ha így cselekszik, méltányos, hogy megfizesse az eddigi költségeket.

— De a havonkénti huszonöt frankomat csak megkapom? — szót Perdu bambán.

— Semmit se kap. Ellenkezőleg, hiszen mondom, hogy fizetnie kell...

Jean Perdu felkiáltott:

— Nem kívánok semmit, nem kell a gyermek, nem kell az apaság! Nem érdemes az embernek köztársaságban élni!

Pierre Mille.

Sokáig verte a feleségét. Ő nem is látszott érezni az ütéseket s ordított, mint egy tigris. Az asszonyok szeretik, ha szánják őket: de fájdalom, a szomszédasszonyok egy cseppet sem szánták őt.

Miért ment hozzá nőül, ehhez a család nélküli, megvetett emberhez? Vadorzó volt és csempész s ezekhez a foglalkozásokhoz, amelyek még a francia paraszt nem vet meg annyira, csatlakozott egy, a lopás, amit nem szabad neki megbocsátani.

A szegény asszony osztozott férje elhagyatottságában s most már az ő tekintete is olyan kegyetlen lett, mint azoké, akikhez senkinek sincsen egy jó szava sem. A tanyákon dolgozott, mert Perdu soha nem adott neki egyetlen krajcárt sem. De még egy fájdalom és egy új megaláztatás várt rá. Egy napon, hogy Blanzyból visszatért, messziről egy kis gyermeket pillantott meg, aki egy nagy kutyával játszadozott.

Hat hónap óta nem szívesen nézett kisgyermekre. De ez a jelenet nagyon élénken eszébe juttatta az utolsó emléket, azt, amelyet akkor vitt el a szívében magával, amikor a fehérenmüt a hátára hajította volt. A kutya felugrott s ledöntötte a gyermeket is. Az sirva fakadt...

Perduné ebből a gyenge, hívó hangból felismerte a maga gyermekét, megrezzent s odaugrott hozzá:

— Kicsikém — kiáltott fel. — En kicsikém!

De már egy másik asszony felszedte a gyermeket a földről. Egy piszkos zsebkendővel meg is törölte az arcát. Perduné felkiáltott:

— Kicsikém! Ez az én kicsikém!

— Ugyan? — szolt a másik asszony

alapján összeülő parlament van hivatalosan hivatva határozni, Kéri a Justh-pártot, hogy fogadja szívesen a pártonkívüliek csoportjának csatlakozását.

Az ülés 2 órakor ért véget.

Az altiszti kérdés. A hadügyminiszteriumban ma délelőtt kezdődött meg a záróértekezlet az altiszti kérdés megoldása ügyében. A tanácskozáson *Günsz* Antal altábornagy, hadügyminiszteriumi osztályfőnök elnöke alatt részt vesznek a vezérkarnak, a magyar és osztrák honvédelmi miniszteriumnak képviselői. Az értekezlet elé kerülő javaslat a kiszolgált altisztek végkielégítéséről és az altisztek fizetésének rendezéséről szól.

A rendőrség államosítása.

A főkapitány jelentése.

Az államsegély felosztása kapcsán már megemlékeztünk arról, hogy a kormány tervbe vette hat nagyobb vidéki városban, ezek között Nagyváradon is, a rendőrség államosítását. A kormány akként tervezi az államosítást kereszttől vinni, hogy a nyolc millió államsegélyből a hat város csak négy millióból kap segítyt, a másik négy millióból ezen városokra eső összegeket azonban vissza tartja s ebből fedezi az államosítás költségeit.

Ugy látszik, a kormány nem is nagyon hosszú időre akarja kitolni az államosítás keresztülvitelét, mert pár nappal ezelőt sürgős jelentést kívánt Nagyvárad városától arra nézve, hogy mikéint van szervezve jelenleg a rendőrség s minő szükséglet áll fenn a rendőrségre nézve.

Gerő Armin már el is készítette jelentését a következőkben:

A belügyminiszter 187657—1911. B. m. számú körrendeletével felhívta Nagyvárad város polgármesterét, hágy a törvényhatóság területén levő rendőrség személyzetéről szerkesztett kimutatást és jelentse be, hogy a közbiztonsági szolgálatnak a város beiterületén való fontos ellátására a város kiterjedése, lakosságának számára való tekintettel, mennyi személyzetre volna okvetlenül szüksége. A polgármester ur felhívására *Gerő* Armin rendőrfőkapitány a fentebbi kérdésekre következő jelentést terjesztette be:

A 8313 kat. hold területen jelenleg 13 főből álló tisztviselő kar, 15 altiszt és 60 gyalogos, 12 lovasrendőr őrködik mintegy 66000 lélek személy és vagyonbiztonsága felett. A rendőrlégénységből 21 rendőr nem teljesít őrszem szolgálatot, kik a vágóhídon, tolonchánál, a vasuti állomásokon stb. vannak állandó alkalmazásban. Ezek szerint minden egyes őrszemre 52 kat. hold portyázó terület esik városunknak policiállandó beisk területéből, azaz egy-egy őrszem, 3300 egyén élet és vagyonbiztonsága felett őrködik.

E számadatok minden kétséget kizárólag igazolják, hogy ugy a rendőrség tisztis kara, mint az altiszt és őrszemélyzet aránytalanul kevés ahoz, hogy az egyre fejlődő s oly elevenen lüktető nagyvárosnak közbiztonságát a policiális követelményeknek megfelelően fentartsák és megőrizzék.

A közbiztonsági szolgálat fontos s minden igényt kielégítő módon leendő ellátása céljából feltétlenül szükséges:

A) Tisztviselői karban a folyó havi köz-

gyűlésen szervezett állásokon kívül 5 rendőrfogalmazói, 1 rendőrbírói állás szervezése.

Ha azonban a rendőrség hatásköréből az iparügyek, a munkásbiztosítási pénztár 1000-re menő ügyei, a vásár rendészei és kórházi ügyek kivételnek, a mai létszám a folyó hóban szervezett (2 rendőrkapitány, 2 fogalmazó és 1 fogalmazógyakornok) valamint a bünyügyi osztályhoz javasolt 1 fogalmazó és 6 polgári rendőrtiszttel (detektív) együtt a szolgálat szükségletét kielégítené.

B) Kezelő személyzeti karban feltétlenül szükséges 3 irodatiszti állás rendszeresítése, még az esetben is, ha a rendőrség hatásköréből az előbb említett pontban felsorolt ügyek elvonatnának is

C) Városunk közbiztonsági szolgálatának megfelelő ellátásához feltétlenül szükséges, hogy a meglévő 20 őrszem állomás legalább további 20 órállomással szaporíttassék.

Az újabb 20 őrszemállomás létesítése esetén egy egy őrszem portyázó területe majdnem 26 kat. hold lenne, ami tekintve a rohamosan szaporodó magas tömbépítményeket, még mindig teljesen igénybeveszi az őrszem fizikai erejét, hogy szolgálatát intenzíve elláthassa.

Ez újabb 20 őrszemállomás létesítése újabb 60 rendőrt kíván s a rendőrök létszámának emelése maga után vonja az ellenőrző altiszti kar szaporítását is.

Fentiek alapján feltétlenül szükséges 2 őrmesteri, 3 szakaszvezetői és 9 ellenőri állás, továbbá 60 I. oszt. rendőri állás szervezése.

Ha azonban az őrszem szolgálatról elvont legénység őrszemszolgálatra bevonható lenne, ugy elegendő volna újabb 54 I. oszt. rendőri állás szervezése.

A jelentés elején említett 8313 kat. hold területben foglaltatik 2895 kath. hold hegyközségi és 4366 mezei terület is.

A miniszterelnök a királynál.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök szombaton, a hó 27-én délután 5 órakor Bécsbe utazik s hétfőn kihallgatáson jelenik meg ő felsége előtt. Bizonyos, hogy a miniszterelnök első szava köszönet lesz ama meleg érdeklődésért, amelyben a magyar kormány fejét ő felsége, betegsége idején részesítette. De lesz a miniszterelnöknek sok sok jelenteni valója s az a sejtésünk, hogy az ellenzék követeléseiről legalább félig kész beszámolót adhat. Az a feltevés, hogy a Kossuth párt követeléseiről Apponyi beszédjét megelőzően tudott a kormányelnök. Tudott, mert tudomása volt róluk *Andrássy* Gyula grófnak, aki e követelésekhez maga is hozzájárult s bizonyosan megkérte a miniszterelnök hozzájárulását is. Es a miniszterelnök a felségtől tudja majd meg, hogy a magyar kormány e követelésekből mennyit akceptálhat. Tudomása van a miniszterelnöknek ama föltételekről is, amelyek teljesítése esetén a választójogot sürgetők hajlandók átengedni a véderőreformot. Beszélnek arról, hogy ez a párt megadja ugyan az elsőbbséget a véderőreformnak, de junktimhoz köti a véderő és a választójogi reformnak életbeléptetését. Ha e két irányban a miniszterelnök megszéri ő felsége jóváhagyását, ugy Bécsből hazaérkezése után nyomban megkezdí a tanácskozást a pártok vezető férfijaival.

A képviselőház folyosóján beszélnek, hogy a miniszterelnök kedden megkezdí tanácskozását az ellenzék vezéreivel, köztük elsősorban *Justh* Gyulával.

Az alkohol áldozata.

Borzalmas módon lelte halálát tegnapelőtt est Nagypapmező községében egy szerencsétlen két éves kis leány. A gyermek halála annál is inkább megdöbbentő, mert az az édesanya gondatlansága folytán, ugyszólván az édesanya szemé láttára történt. A vétkes anya ellen az ügyészség megindította az eljárást. Az esetről magyarcsékei tudósítónk a következőket jelenti:

Tegnapelőtt délben Koszta Flóra nagypapmezői lakos nő eltávozott hazulról és a kocsmába ment. Két éves gyermekét magára hagyta a lakásban, melynek ajtaját bezárta. Csak jó idő múlva tért haza az asszony, még pedig olyan állapotban, hogy a községbeliek, akik előtt pedig nem ritka az ittas ember, valósággal megboráncokoztak rajta. Az asszony alig tudott bevászorogni a lakásba. Hogy ezután mi történt, azt csak a megejtett vizsgálat során sikerült megállapítani.

Az asszony hazaérkezése után a szomszédok sűrű füstfelhőt láttak Koszta Flóra háza oldalából kiömleni. Összefutottak a lakosok és megkezdék az oltást. Oltásközber, mely nagyon nehezen ment a tűzveszélyes épületnél, a már omladozó falak közül, az égő gerendák alól, összeperzselt ruhában négykézláb mászott elő Koszta Flóra, akin most már az ittasságnak még csak nyoma sem volt. A tüzből kiszabadult asszony keservesen jajgatott.

— A gyermekem! — Bent van a gyermekem.

Azok, akik látták az asszonyt ittasan hazatérni, felháborodva agyonakarták verni s csak nagynehezen lehetett megmenteni a haláltól. Az épület teljesen leégett. Az asszonyt a csendőrség azonnal vállatára fogta és ekkor kiderült, hogy az egész szerencsétlenségnek ő az oka.

A ház romjai között megtalálták a szénné égett két éves kis gyermek hulláját, melyet tegnap el is temettek.

Az asszony a szerencsétlenséget a következőképen adja elő: Mikor ő haza jött a kocsmából a kis gyermek nagyon fázott és ezért tüzet rakott. A takaréktűzhelyre annyi fát rakott, hogy annak tüze pár óráig elég legyen. Koszta Flóra ezután lelekedt és elaludt.

A tűz e közben belekapott az épület falába, mely fából készült és sárral volt betapasztva. A szuette vékony falban rohamosan terjedt a tűz. Az asszony csak akkor ébredt fel, amikor már kiint a tüze összefutott a lakosság. A gyermeket nem tudja kihozni, mert akkor már csupa láng volt minden.

A történetekről jelentést tettek a csendőrségnek, valamint a főszolgabírónak és kir. ügyészségnek is. Az ügyészség elrendelte a vizsgálatot az asszony ellen, kinek gondatlansága miatt a kis gyermek halálát lelte.

A jegybank közgyűlése. Az *Osztrák-Magyar Bank* február 3-án tartja meg ez évi rendes közgyűlését. A napirenden többek közt három magyar honos lőtanácsos választása, öt számvizsgáló és öt helyettes számvizsgáló választása is szerepel.

Korcsolya cipők
női és bakfis leányok részére legnagyobb válasszékban kaphatók a

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységáruk.
Telefon 687. **Telefon 687.**

FLEGMAN

uj áruházát
megnyitotta,

melynek megtekintésére a
n. é. közönséget tisztelettel meghívja.

UJDONSÁGOK.

* **Ebéd a püspöknél.** Gróf *Széchenyi* Miklós v. b. t. t., megyéspüspök a tegnap este adott ebéden a következőket látta vendégül Nagyvárad társadalmából: *Belányi Imre, Boros Bertalan, Butánu János, Dus László, Heilinger József, Herberth Mihály, Huzella Gyula, Imrik Péter, dr. Karácsonyi János, Kecskeméti Lipót, Laurán Agoston, dr. Márkus László, Mattanovick Ernő, Nagy Leó, Olasz Elemér, Ótvös Leó, Papp János, Peiser Károly, Pekanovits Imre, Sulyok István, Száhlender Károly, Uray Tibor, Velyátsky Gyula és Winterlitz Mór.*

* **Hogy terjesztik a Poporul Roman?** Van az oláh nemzetiségi pártnak egy néplapja, a *Poporul Roman*, mely eddig meglehetősen gyér elterjedésnek örvendett. Most a nemzeti párt vezetési érdekes módját eszelték ki a lap terjesztésének: ingyen akarják a romlatlan nép közt elhinteni az izgatás maszlagját. Tehetősebb egyének több példányra előfizetnek, ezeket az így, más pénzével kifizetett példányokat aztán küldik a nép nyakára ingyen. Az efféle tömeges előfizetéseket nyilvánosan nyugtázzák; eddig 161 egyén fizetett elő 663 példány *Poporul Romanra* 2669 koronával. A legutóbbi előfizetők közt ismerős nevek is akadnak: dr. *Lukácsin László* 10 példányra, *Szelecsán Széver,* a gör. kath. püspökség pusztahollói intézője 4 példányra fizetett elő. — Vajjon nem volna érdemes a hazafias, tisztességes keresztény magyar sajtó terjesztésére felhasználni ugyanazt az eszközt azoknak, akik tehetik? ...

* **Élet és halál.** A kezdet és vég találkozásának megrázó tragédiáját alig lehetne véges emberi észszel úgy kigondolni, amint azt az élet néha élénk állítja. A tiszta, igaz örömet, családi boldogságot megzavarja a bánat, a fájdalom s midőn a szeretettel rakott kicsiny fészket betöltik egy új élet első hangjai, egy másik kis angyal ártatlan lelke száll el messzemesse, a többi angyalok közzé. S a fájdalomtól megtört szülőknak ajkán megfagy az öröm kitörése és csak egy fohászba olvad: Uram, te adtad és te elvevöd, Tiéd az élet s a halál tiéd! — Őszinte, igaz részvétellel értesülünk a mélységes gyászról, mely *Jelinek* Ferenc műkertészt és nejét sújtotta. Alig 6 éves kis fiucskájuk: *Ferike,* tegnap reggel, öt napi betegség után meghalt; alig egy órával később, hogy egy kis leánytestvérkéjének a szerető édes anyja életet adott. Így találkozott a köztiszteletben álló családban az élet és halál, az öröm és a mélységes bánat. A drága kis halott temetése ma, pénteken délután 3 órakor lesz a Telekycutcai kertészeti telepen.

* **Megindult a Körözs.** A nagy hideg hétfőn egyszerre eltűnt és valóságos kora tavaszi idő köszöntött be. A gyors időváltás természetesen megváltoztatta a vidék kinezését s a télből mindössze a Körözön lévő jég tanuskodot a pár heti szigorú tél feől. A télnek ez a nyoma is el fog tűnni nagyon rövid idő alatt. Mint tudósítónk jelenti, a Körözs jege *Elesd* környékén már felszakadt s a jég megindult. A gyors olvadás következtében a hegyekről leömlő hóviz teljesen megtöltötte a Körözs medrét. A víz és jég tegnap pár óra alatt kilépett *Elesden* a medréről és a szántóföldeket elborította. A hatalmas jégtáblák most kint feküsznek a partokon. A jég és víz veszélyezteteti az *Elesdi* őrházhoz vezető hidat is, melynek megerősítésére a kellő intézkedéseket megtették. A veszélyeztetett partok védelmére a közbeeső falvakban minden védő intézkedés meg van téve. Ma éjjel bizonyosan elindul a jég a Körözsről Nagyváradon is.

* **Az okányi temető.** Az oly sok vitára alkalmat adott okányi temető ügye még mindig nincs elintézve. Az okányiak a múlt évben november 3-án hozott határozatukban kimondták hogy a megelt temető helyett az új temető céljaira *Schvarcz Jakab* földbirtokos földjéből sajátitanak ki megfelelő területet. A községi határozat sorsa még nincs eldöntve. A temető pedig már nem képes több halottat befogadni. Tegnap az okányiak beadványt intéztek az alispánhoz, hogy a temető ügyet intézze már el minnél előbb, mert késedelem esetén tényleg nem lesz hova temetkezni.

* **A székelyhid—nagyfőúti vasút közigazgatási bejárása.** A debrecen—nagyvárad helyi érdekű vasut részvénytársaság által Székelyhid és Nagyfőúti között létesítendő új vasut közigazgatási bejírását a kereskedelmi miniszter tegnap rendelte el. A bejírás február 7-én tél 9 órakor lesz. A miniszter *Halász Mihály* miniszteri tanácsost bízta meg a bejírás vezetésével.

* **Kutyairrás karhatalommal.** *Bukorvány* községben egy veszett eb megmárt 3 embert 4 sertést és 1 tehenet. A megmárt embereket felszállították a Pasteur intézetbe, az állatokat pedig lebunkózták. Az elterjedt veszettségre való tekintettel a főszolgabíró elrendelte az összes ebek kiirtását. Az esküdtek tegnap kezdték volna meg a kutyák agyonlövöldözését, azonban a lakosság ellenszegült és senki sem akarta engedni, hogy a kutyáját agyonlőjék. Az előjáróság jelentette a dolgot a főszolgabírónak, aki csendőrséget rendelt ki a kutyairrás foganatosításának védelmére.

* **Leányrablás a csékei piacdömpéről.** Tegnapelőtt délben, amikor *Magyarcsékén* vásár volt és a piac telve volt a környékről bejött vásárosokkal, a piac közpén elrabolt két vakmerő legény egy gazdag fiatal románleányt. A leányrablás a leány atyja mellől történt. Hiábavaló volt a szemtanúk közbelépése, a két legény minden ellenkezés dacára, magával vitte a leányt. A leányt *Mangra* Jozsifnak hívják, aki édesatyjával ment be *Hosszuligetről* a csékei vásárra. A vásáron a leány összetalálkozott *Flonta* Traján dusafalvai legénnyel, aki már régen udvarol a leánynak, amit a leány édesatyja nem nagyon szívesen vett, sőt határozottan megtiltotta a legénynek, hogy leányát kerülgesse. A leány ugyanis a község leggazdagabb leánya, viszont a legény a dusafalvai legények legszegényebbje. A vásáron, ugylátszik, előre elkészítették a dolgot, mert, mikor a leányt észrevelték, *Flonta* Traján segítségül hívott még egy dusafalvai legényt, akivel megharagták a leányt és karjánál fogva elhurcolták

az atyja mellől. A leány atyja mire magához tért a meglepetéstől, a legények már a vásáron kívül hurcolták a leányt. Az atya bottal szaladt a legények után, azonban a két legénnyel nem birt meg. A leányától megfosztott apa a főszolgabírósághoz ment és panaszt tett a legények ellen. A főszolgabíró azonnal intézkedett a leány visszavitele iránt, azonban mikor a csendőrök kiakartak menni *Dusafalvára*, az apa ismét megjelent a főszolgabíróságon és kérte, hogy hagyják abba a dolgot. A főszolgabíró természetesen a fölösleges munkaokozás miatt megkérdezte, hogy miért hagyják abba a dolgot. Mire az ember egykedvűen mondta:

— Hát már ugyis mindegy.

* **Lemondott járási orvos.** A sárréti járás orvosi állása megürrült. Dr. *Katona Gábor* ugyanis lemondott e tisztségéről. A főszolgabíró tegnap jelentette a lemondást az alispánnak és kérte a pályázat kiírását.

* **Matiné a vármegyeházán.** Nagyszabású művészmatiné színhelye lesz vasárnap délelőt 11 órakor a vármegyeház nagyterme. *Bánsághi Vince* festőművész tárlatán fog a minden tekintetben kiváló matiné lefolyni. — *Szöke Gizi* verseket ad elő, *Horváth Mici* és *Aranyossy Nusi* énekszámait nagy érdeklődésre tarthatnak számot. *Zay Margit* és dr. *Mezey Ziga* kettőse külön szenzáció lesz. Az előadásukban kerül nyilvánosságra először *Horvát Henrik*nek, (aki mint nagy műfordító európai hírű) eredeti kompozíciója. *Lantos (Lederer) Ferenc* hangversenyénekes operaszerepeket énekel. *Branyiczky Dezső* új könyvéből olvas fel. Az énekszámokat *Polgár József*, a kiváló talentumu zenetanár kíséri zongorán. Matiné után több értékes kép fog elárvereztetni s így könnyen olcsón juthat bárki szép képekhez.

* **Osszetépte a disznó.** *Mitru István* miklórtási 14 éves gyermek a disznókra vigyázott a mezőn s egyszerre egy disznó a csürhétől elszaladt. A kis fiu visszaakarta hajtani a disznót és ezért az ostorral rácsapott. A disznó erre megtámadta a fiut és szét tépte.

* **Halál egy szilvamag miatt.** *Hegyesi Lajos* borsi jó módú gazda, aki a múlt évben tartotta esküvőjét, tegnapelőtt családja körében a vacsora után befőtött evett. A szerencsétlen fiatal gazda egy szilva magját lenyelte. A mag a lécsőbe csuszott. Hegyestit faldokolva szállították be a szalárdi járási orvoshoz, aki azonban kijelentette, hogy segíteni egyáltalán nem lehet még operáció útján sem. A szerencsétlen gazda tegnap éjjel iszonyu kínok között meghalt.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezz be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeren későn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle** fegyverek eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. löporáruda. Telephon 269. Nagyvárad Rákóczi-ut.

x **Nagy cukorka nagyvásár** *Aszódinál Kossuth-utca.* Szaloncukrok, figurák, esilárok, diszek, ezer és ezer-féle édességek nagyban és kicsinyben kaphatók lesznek. Nagyvárad, Sas-palota. **Telefon 635.** és **Cukorka királynál** Kortutca országos hírű cukorka vásár egyedül csak *Aszódinál.*

x **Szép imakönyvek, ifjúsági iratok, mesés könyvek, képeskönyvek, levélpapírok nagy választékban érkeztek** **Benkő Arthur** könyv- és papírkereskedésének. *Pallay* Lexikon teljes 18 kötetben olcsón *Rákóczi-ut 54. szám. TELEFON 870.*

Legujabb bali cipők

valódi orosz és amerikai

kalucsnik

legolcsóbban

REICHARD-áruháza

cégnél Rákóczi-ut kapbatók.
Telefon szám 207.

Tisztelettel értesitem Nagyvárad város és Biharmegye nagyérdemű közönségét, hogy az 1792-ik évben alapított

ékszer-, arany- és ezüstmű
üzletemet f. év január havában

teljesen **ujjonnan berendezve** s a legkényesebb igényeknek megfelelő áruval felszerelve

nyitom meg a Bémer-téren

ujjonnan épülő özv. Kolosváry Sándorné házában. — Jutányos árak, szolid kiszolgálás, óriási választék. — Kérve a nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását. — Tisztelettel:

Kolosváry Sándor,

ékszerész, arany- és ezüstműves.

Ideiglenes helyiség Rákóczi-ut 5. Veszlovitz-ház, az Orsolya zárda templomával szemben.

ÓVÁS.

Óvakodjunk a selejtes kézi munkáktól. Bóvli árut ne vegyen, mikor

ujat és szépet

nálam az elismert olcsó áron szerezhethet be.

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Figyeljünk a czéj

Rimanóczy műbutorgyár.

::: Állandó bútorkiállítás. :::

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

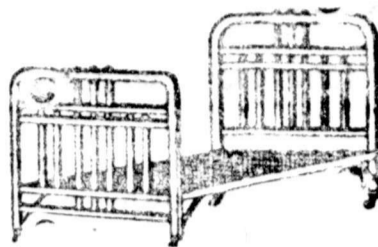
Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczy-ut, saját ház.

::: TELEFON: 796. :::

Költségvetés díjtalan.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Székrenyő 3 matraccal 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarosszék 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Nincs tovább.

Szombat: Nincs tovább.

Vasárnap délután: Tatárjárás, este: Leányvásár (újdonosság.)

Nincs tovább.

Földes Imre darabjait az jellemzi, hogy ő a mindennapi élet égető kérdéseit teszi színművei tárgyául és a jelen társadalom hibáit tartja elénk. A Nincs tovább! a Pesten anynyira elharapózott és annyi existenciát tönkretévő bakkarat szomorú eredményeit tárja elénk. Irodalmi értéke kevés a darabnak, de Földes Imre nem is vágyik irodalmi babérokra, nála első a tantiéme. Ehhez pedig nem kell más, mint aktuálitás és érdekes mese-szöveg. A Nincs tovább érdekes, sőt érdekesítő darab, de érdekesége sokszor meszterkelt, dialógusa pathetikus. Merétey ügyvéd a darabban a tragikus szereplő, ő az, aki a bakkon elveszítette a felesége hozományát, a kliensei pénzét, sőt végül lopásra vetemedik. Dr Cserőy a másik főszereplő, aki vagyont nyer a bakkon s végül nemeslelkűen megmenti Meréteyt, akinek mellesleg a feleségét is szereti. A feleség rokonszenves alakja egészíti ki a drámai cselekményt, meg Berger ügyvédbojtár, aki mindig megjelenik, ha valami bajt kell elhárítani. Az alakok és a cselekvény valószínűségéről nem szönlünk, az mellékes is, az a fő, hogy az aktuális alapeszmét jól szolgálják. Hálás szerep mind a négy. Sik megrázó erővel játszotta a kétségbeesett ügyvédet, Tóth Elek igen rokonszenves volt Cserőy szerepében, míg az aszszony bájos alakját Etsy Emilia személyesítette meg és szerepének drámai részében nagy hatást ért el. Gózon ügyvédbojtár volt. A második felvonás szenzációs bakk-jelenete igen jól sikerült, az epizód alakok ügyesen fogták fel szerepeiket. A rendezés is kifogástalan volt.

Mi, akik csak újsághirekből ismerjük a bakkot és annak borzasztó hatásait, azzal az óhajással hagytuk el a színházat, hogy bárcsak az ügyvéd szerencsétlensége hatna elrettentően a néző közönségre és ne hogy a meggazdagodott Cserőy szerencséje vonzza oda a járatlanokat Mert igaz, hogy a darab a bakk ellen is íródott, de másrészt szemléltető oktatásul szolgál a járatlanok számára, pedig jobb az ilyesmit nem ismerni: ignotis nulla cupidol

Felhívás a bérlőkhöz. A bérleti idején első része lejárván, a színház igazgatósága felkéri a t. bérlőket, hogy a bérleti összeg második részét sürgősen belizetni sziveskedjenek.

TANÜGY.

Az iskolaszék ülése.

Nagyvárad városi közönségi iskolaszéke tegnap délután tartott ülését, néhány igen fontos ügy került tárgyalásra.

Dr Thury László elnökölt. A tagok nagyszámmal voltak jelen.

Az ülésnek a *Népnevelési Közlöny*-re vonatkozó részéről más helyen emlékezünk meg.

A többi ügyekről a következő tudósítást adjuk:

Elsősorban az elnöki jelentéseket mutatták be. Ebből felemlítjük, hogy *Herczeg Mária* ki-segítő polgári iskolai tanítónő megválasztását, a fellebbezés elutasításával, a közg. bíróság jóváhagyta.

Az igazgató jelentésekben fel van említve, hogy a nagy hidegben egyes tantermek fűtetlensége miatt a tanulókat haza kellett küldeni. Az iskolaszék kéri a tanácsot, hogy a jövőben az iskolák folyosóit is fűtsék.

A Csillagvároson a káptalan által kedvezményes áron átengedett telekre építendő iskola terveit helyesnek tartja az iskolaszék, azon óhajjal, hogy az igazgató részére is legyen az épületben lakás.

Hosszabb vita fejlődött ki az olasz polgári fiúiskola elhelyezése felett. A városi tanács azt tervezi, hogy a fejlesztés folytán szükséges 3-ik osztály céljaira az elemi iskola igazgatójának mostani lakását alakítsák át. Mivel később még fejleszteni kell a polgári iskolát, az a tanács terve, hogy a régi elemi iskolát átadja az államnak s akkor a mostani széles-utcai elemi iskola épülete felszabadul a polgári fiúiskola céljaira. Mivel azonban így nem lesz megoldva a kérdés, az elnökség javasolja, hogy a tanács gondoskodjék a polgári iskola részére telekről, amelyen építsen.

Az iskolaszék az igazgató lakását nem találta alkalmasnak s így az átalakítást helyteleníti; ellenzi továbbá az elemi iskola államosítását, hanem új polgári iskola építését tartja szükségesnek; amíg az építést megvalósíthatják, az olasz polgári iskola részére béreljen ki a város megfelelő helyiségeket.

Egyhangulag elfogadták az elnök azon indítványát, hogy a közönségi iskolák részére egy iskola orvosi állás rendszeresítését kérje az iskolaszék, tisztán az iskolák közegészségének ellátása céljából.

Örömmel fogadta el az iskolaszék azon javaslatot, hogy a hegyen, az ott lakó 300 tanköteles részére különböző pontokon 4 iskola létesítésék, amelyet az állam látna el tamerőkkel. Kettő 2 tanteremmel, kettő pedig 1—1 tanteremmel.

Még néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

A gyermektanulmányi társaság közgyűlése. A magyar gyermektanulmányi társaság nagyvárad fiókja folyó hó 27 én délután 5 órakor a városháza bizottsági termében évi közgyűlést tart. A társaság s fiókkör tagjait és mindazokat, akik a gyermektanulmányozás iránt érdeklődnek, így különösen a tanári és tanítói kart, ezután is meghívja a közgyűlésre, melynek tárgysorozata a következő: 1. Dr Edelmann Menyhért elnöki megnyitója. 2. Dr Berkovics René: Titkári jelentés. 3. Laszcsik Ernő: Az egyéniségi jellemlapokról. 4. Szűcs István: Beszámoló a gyermekrajz és gyermekmunka kiállításáról s a létesítendő gyermektanulmányi múzeumról. 5. Pénztáros jelentése. 6. Folyó ügyek. 7. Tisztújítás.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalba u

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 1. A Tiszti kaszinó táncsal egybekötött hangversenye.

Február 2. Az Evangélikus Nőegylet teaestélye.

Február 4. A Katholikus Legényegylet farsangi mulatsága a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 17. A Tiszti kaszinó céllövő estélye.

Az Evangélikus Nőegylet teaestélye iránt, amely február 2-án lesz, nagy az érdeklődés, úgy hogy az a farsang egyik legsikerültebb mulatságnak ígérkezik. A teaest délután 5 órakor kezdődik. Belépti díj 2 korona. Táncos-jegy 1 korona.

SPORT.

Sikerült vadászat. Tegnap jól sikerült vadászatot rendezett az érmihályfalvai intelligensia **Bujanovics Béla** földbirtokos vadászterületén. A vadásztársaság elejtett 246 nyulat, 16 fácánt és 8 rókát.

Igazságszolgáltatás.

Kréni szerelmi drámája az esküdt-széken.

Ismeretes olvasóink előtt az a szerelmi dráma, amely a múlt év októberében Budapesten történt, amelynek egyik szereplője **Kréni Jenő**, volt nagyváradi joghallgató. **Kréni Jenő**, aki hosszabb ideig a fővárosban lakott, szerelmi viszonyt folytatott **Koszteczky Irmával**. **Kréni Jenő** ezután hazajött Nagyváradra. A leány pedig egyre-másra küldötte a levelet szerelmesének, melyekben **Kréni Jenőt** Budapestre hívta. **Kréni** fel is ment Pestre október 20-án és ott elhatározta, hogy mivel nem léphetnek házasságra, közösen meg fognak halni. Az Abázia szállodában hajtották végre tervüket. **Kréni** először a leányt lőtte szíven, úgy, hogy ez nemsokára meghalt, ezután pedig maga ellen fordította a revolvert. Azonban a fegyver másodszor nem működött és így **Kréni** életben maradt. Letartóztatták és most a vizsgálati fogságban várja az esküdt-széki tárgyalást. Mint értesülünk, **Kréni Jenő** ügyének tárgyalása február 5-én lesz a budapesti esküdt-szék előtt. A védőt a **dr. Lengyel Zoltán** védi.

NYILTTÉR.

Borszéki
GYÖGYES ÜDÍTŐVIZ

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!

Főraktár: IFJ. ULMANN IZIDOR és FIAI cégnél.
Telefon 253.

és IFJ. POPPER JOZSEF cégnél. Telefon 120.

Kapható minden nagyobb fűszerüzletben és vendéglőben.

TÁVIRATOK.

József főherceget megoperálták.

Bécs, jan. 25.

(Saj. tud.) József főhercegen az utóbbi időben súlyos vakbél bántalmakat állapítottak meg. A főherceg tegnap éjjel oly súlyosan megbetegedett, hogy az orvosok az operációt elkerülhetetlennek tartották. A főherceget ennek folytán szanatoriumba szállították, ahol ma délután 3 órakor megoperálták. A szanatóriumban két termet rendeztek be a beteg főherceg részére. Az operáció délután 3 órakor kezdődött. A súlyos műtétet **Herzl** tanár végezte két assistenssel. Az operáció alatt a főhercegnő izgatottan várta az eredményt, melyet 4 órakor hirdettek ki az operáló tanár. A műtét e szerint jól sikerült. A főherceg a műtét után fél óra múlva tért magához, aztán szarnysegédje útján tudatta az eredményt az uralkodóval. A főhercegnő a Rókus-kórházból elhozatta ápolónői ruháit és férje mellett azokat fogja viselni, mint a főherceg ápolónője.

A külügyminiszter állapota.

Bécs, jan. 25.

(Saját tudósítónktól.) A külügyminiszter tegnap dolgozó szobájában hirtelen eszméletlenül rogyott össze. A miniszterhez tegnap megérkezett fivére, aki kérte hogy lépjen vissza terhes hivatalától.

Pallavicini őrgróf Bécsben.

Konstantinápoly, jan. 25.

(Saját tudósítónktól.) **Pallavicini őrgróf** ma innen Bécsbe utazott és hétfőn kihallgatáson jelenik meg az uralkodó előtt. A konstantinápolyi nagykövet kihallgatását fontos miniszteri változással hozzák összefüggésbe.

Egy anya rémtette.

Páris, jan. 25.

(Saját tudósítónktól.) Egy munkás tegnap mikor dologra távozott, feleségét és 3 gyermeket odahaza hagyta. A gyermekek éhesek voltak és kenyeret kértek, amit azonban az asszony nem tudott adni, mert nem volt. A szerencsétlen asszony erre a szoba berendezéseiből tüzet rakott és a 3 gyermeket beledobta. A tüzből a szomszédok mentették ki a gyermekeket.

KÖZGAZDASÁG.

Részvénytársaságok közgyűlése.

Január 27. Az Egyesült Biharmegyei Keresk. Bank és Központi Takarékpénztár Rt. közgyűlése délután 4 órakor.

Január 28. Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. közgyűlése.

Január 28. Székelyhídi fürdő részvénytársaság közgyűlése d. e. 11 órakor.

Január 28. A Nagyvárad Takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Január 28. Biharmegyei Takarékpénztár közgyűlése délelőtt 12 órakor.

Február 2. A Gazdasági és Iparbank Rt. közgyűlése d. e. 10 órakor.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapest

A gabona-tőzsdén tegnap lanyha volt az irányzat. Készáru 2 és fél fillérrel olcsóbb.

Határidők sárlata:

Áprilisi buza (1912)	— —	11.83
Májusi buza	— —	11.79
Októberi buza	— —	11.02
Áprilisi rozs	— —	10.39
Októberi rozs	— —	9.16
Áprilisi zab	— —	9.80
Októberi zab	— —	8.41
Májusi tengeri (1912)	— —	8.75
Juliusi tengeri	— —	8.76

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	851.25
Osztrák hitelrészvény	— —	651.75
Jelzálogbank	— —	493.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	578.—
Közuti vasut	— —	810.50
Városi vasut	— —	420.—
Osztrák államvasut részvény	— —	725.—
Salgótarjáni kőszén	— —	692.—
Rimamurányi vasmű	— —	691.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Belépési felhívás.

A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLY-SZÖVETKEZET.

Kossuth Lajos-utca 4. szám

1912 január 1-én megnyitotta

17-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés szerinti száma törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 korona fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetésüket postai úton is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtson és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

- a) a heti befizetések kilenczöd része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett vá tóra, kötelezővénnyre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenként 50 fillér beíratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetét könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. *A kölcsönökről kiállított kötelezővények bélyeg- és illetékmentesek.*

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1911. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takaré- és segélyszövetkezet igazgatósága.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

932—1912. szám.

Ajánlati felhívás.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a város tulajdonát képező Apolló telek értékesítése céljából 1912. március hó 21-ik napján d. e. 10 órákor a városház bizottsági termében ajánlati tárgyalást fogok tartani.

Az ajánlati tárgyalás három irányban lesz megtartva:

1. Az ingatlan felépítésére bérbiztosítási kötelezettség nélkül.

2. Az ingatlan felépítésére bérbiztosítás kötelezettségével

3. A felépítendő ingatlanok bérbeadására.

Az 1. és 2. pont szerint a vállalatba adandó munkálatok a következők:

I. Föld munka. II. kőműves munka III. elhelyező munka. IV. kőfaragó munka. V. vasbeton munka VI. vas munka. VII. ács munka. VIII. tetőfedő munka. IX. bádogos munka X. szigetelő munka XI. burkoló és beton munka. XII. padozati munka. XIII. asztalos, lakatos, mázólok munka. XIV. üveges munka XV. redőny munka XVI. szobafestő munka XVII. kályhás munka. XVIII. szobrász munka. XIX. falburkolati munka. XX. központi fűtés. XXI. vízvezeték és csatornázási munka. XXII. villamos világítás berendezési munka. XXIII. villamosjelző berendezés, házi telefon és villámhárító XXIV. porszívó berendezés. XXV. felvonók. XXVI. különleges munkák

Bérbiztosítás nélkül, vagyis tisztán az építkezési munkálatoknál úgy az I-től XXVI. tételek alatt felsorolt összes munkálatokra, mint az egyes tételek alatt megnevezett munkanemekre külön-külön tehető ajánlat, azonban csak az ajánlati űrlap kitöltésével és az egységárak megjelölése mellett. Ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetési és ajánlati űrlapokat bocsájt a pályázók rendelkezésére és az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységi árakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtására magukat kötelezik.

Bánatpénzül tisztán építkezési munkálatoknál 250.000 koronáig 5 százalék, ezenfelül összeg után további két százalék teendő le. A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló s a városi pénztár által kiállított letéti nyugta, vagy ennek közjegyzőileg hitelesített másolata melléklendő az ajánlatához.

Bérbiztosítással egybekötött építésre vonatkozó ajánlatok csak az I. XXVI. tétel alatt felsorolt összes munkálatokra s általában összegnek, továbbá az épület összes helyiségei bérbevételének kötelezettsége és az évi bérnek a megajánlásával tehető. Ily ajánlatok benyújtói az elébb említett bánatpénzen felül a bérbiztosítási ajánlat külön biztosításként letenni s ez az összeg csak a bérbiztosítási idő leteltével fog azon ajánlattevőnek kiadni, akinek bérbiztosítással egybekötött építési ajánlatát a város elfogadja.

A felépítendő Apolló bérház bérbevételére csak olyan ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek az egész épület összes helyiségeinek bérbevételére tételnek. Az egész épület összes helyiségeinek bérbeadására a kikiáltási ár 70.000 korona, a bánatpénz 17500 korona.

Minden ajánlat ivenkint egy koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított s lepecsételt borítékban 1912. évi március hó 21-ik napján d. e. 10 órájáig beérkezett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az építési tervek, az építkezésre vonatkozó vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthető s ugyanott az építésre vonatkozó ajánlati s az ártételekkel ki nem töltött költségvetési űrlapok ivenkint 20 fillérért megszerezhető.

A bérbiztosítás mellett leendő felépítésre, nem különben az épület bérletére vonatkozó feltételek alulírott hivatalos helyiségében tekinthetők meg a hivatalos órák alatt.

Minden ajánlattevő köteles ajánlatában világosan kitenni, hogy ezen pályázati hirdetményt, a Rimanócy Kálmán által készített műszaki leírás és építkezési tervek, a vállalati, illetve bérleti feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

Azon pályázók, kik a várossal még szerződéses viszonyban nem állottak, vagy a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és

megbízhatóságukat a lakhelyük szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntési kötelezettségbe maradnak, ellenben Nagyvárad városát az ajánlati tárgyalás eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Vállalat nyertes vállalkozó köteles az építési munkát 1912. május 1-én megkezdni és azt 1913. nov. hó 1-re befejezni és átadni.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága fenntartja azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok felett az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, újabb árlejtés, illetve ajánlati tárgyalást tarthasson, esetleg árlejtésen kívül is tárgyalásokba bocsájtkozhasson és az értékesítés tekintetében teljesen szabadon s a legjobb belátása szerint intézkedhessen.

Nagyvárad, 1912. január hó 22-én.

Komlóssy József

tanácsnok,
mint az árverési küldöttség elnöke.

A Bihar megyei Gazdák Áru- és Hitelintézete r.-t. sertéshizláló telepén

kövér sertések
naponként reggel 6 órától, d. u.
6 óráig egyenként is a
napi árakon kaphatók.

17874—911. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a város részére szükséges kőműves, ács, asztalos, lakatos, szobafestő, mázólok, üveges, bádogos, cserepező, kovács, kerékgyártó és kövező munkálatok vállalatba adása céljából 1912. évi február hó 23-ik napján d. e. 9 órákor a városház bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalati idő tart három egymásután következő éven át, vagyis 1914. évi december hó 31-ig.

Ajánlatok csak írásban alulírott kezéhez 1912. évi február hó 23-ik napjának d. e. 9 órájáig adhatók be. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő az a munkálat, melyre az ajánlat vonatkozik.

Bánatpénzül ajánlattevők tartoznak a kőműves munkálatokra 2000, az ács munkálatokra 2200, az üveges munkálatokra 100, a cserepező munkálatokra 200, a szobafestési munkálatokra 100, a lakatos munkálatokra 400, az asztalos munkálatokra 460, a mázólok munkálatokra 300, a kovács munkálatokra 200, a kerékgyártó munkálatokra 200, a bádogos munkálatokra 200, végül a kövezési munkálatokra 2000 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési általános és külön feltételeket, továbbá az egységárjegyzéket ösmeri azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

Több munkanemre tett együttes ajánlat esetén az ajánlat végén világosan kitéendő, hogy ajánlattevő ajánlatából bármelyik munkanem kivételét elvállalja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok, magyarhonos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett végleges döntés megtörténik, ellenben Nagyvárad városát csak az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja magának a jogot, arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Kelt Nagyváradon, 1912. január hó 10-én.

Komlóssy József,

tanácsnok mint az árverési küldöttség elnöke.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Etvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csuz, köszvény, ischias, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, lütes, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokróczozással hetenként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben megbülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirta, interurbán telefon, állandó gyógyszer tárt a fürdő telepen. Prospektust küld az igazgatóság.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévy-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.	1 esomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 > francia szárviz	25 >	1 tégely Margit krém	40 >	1 Gillette utánzatú borotva készülék	1 > 50 >
1 > száj szagtalanító	50 >	1 > Diana krém	65 >	1 valódi serte hajkefe	70 >
1 tubus dr Heyder foggerém	50 >	1 drb Dianna szappan	65 >	1 dublé bajuszkéfe	20 >
1 > Thymol	20 >	1 dob Lechner puder	38 >	1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 > Stomatín	20 >	1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >	1 körömkéfe	65 >
1 > tégely Odontin fogpaszta	55 >	1 üveg amerikai petrol	50 >	1 surolókefe óriási	20 >
1 drb Odontin betét	85 >	1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — >	1 surolókefe kisebb	10 >
1 üveg Pixavon	98 >	1 fekete champos	12 >	12 drb Royal angol cipő krém	96 >
1 üveg Bay Rum	35 >	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > Vera Viollette brillantín	80 >	8 drb francia ibolya szappan	50 >	1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > francia brillantín	15, 22, 35 >	1 > Kiehlhauser ibolya glycerin szappan	28 >	1 > Jurigatem Zomanc	80 >
1 > folyékony brillantín	50 >	1 > Speick szappan	28 >	1 mtr vörös gumicső	60 >
1 > valódi dió olaj	15 >	1 > Windsor szappan	88 >	Egynegyed Kö Brunz watta	85 >
1 > > > kivonat	75 >	1 tubus kaloderma	28 >		
1 drb bajuszkötő	15, 20 85 >	1 > Beloderma kézfinomító	20 >		
		1 üvegtégely tejcrém	20 >		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad tartarekbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlái betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindennemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

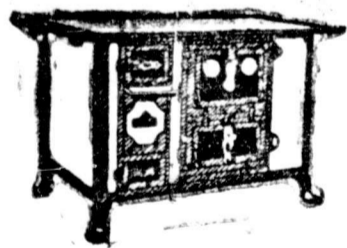
Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

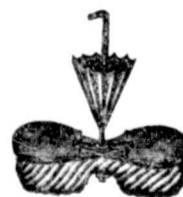
Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktaron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TARSOLY és RISZTO

Nagyvárad, Rákóci-ut.

különlegességek
vaskereskedésében

Minden vasarnap kirakat kiállítás.